

Forsvarsdepartementet
v/statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Forsvarets sikkerhetstjeneste
v/sjef Geir Gade
Oslo mill/Akershus
0015 Oslo

Kopier 8 av 8
av Eksp. nr. .... av ... 3 ... ekspl.

17. juni 2009

Vår ref.: 200800020-IS

Deres ref.:

EOS-utvalgets undersøkelse av Forsvarets sikkerhetstjeneste (FOST)

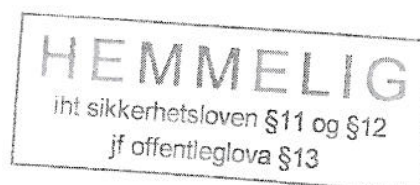
Utvalget har undersøkt to saker som er behandlet av Operativ sikkerhetsavdeling og enkelte generelle spørsmål knyttet til virksomheten i Informasjonssikkerhetsavdelingen.

Utvalget ble først orientert om sakene i et møte i NSM 29. februar 2008, som bl a på grunnlag av mottatt informasjon hadde uttrykt bekymring over FOSTs arbeidsmetoder i brev til Forsvarsdepartementet. På spørsmål til Forsvarsdepartementet om hvordan sakene ble behandlet, fikk utvalget til svar at det ikke pågikk noen organisert undersøkelse av sakene, men at departementet hadde bedt om en skriftlig redegjørelse fra forsvarssjefen som grunnlag for å vurdere behovet for nærmere undersøkelser. Utvalget fant det i den situasjonen riktig selv å gå inn i sakene, uten å avvente eventuelle undersøkelser i departementets regi. Departementet ble orientert om dette.

Utvalgets undersøkelser har vært forholdsvis omfattende. Vårt inntrykk er at det er liten bevissthet i tjenesten i forhold til rollen som Forsvarets sikkerhetsmyndighet. FOST har en uklar rolleforståelse både når det gjelder hvilke saker som undersøkes og hvilke informasjonsinnhentingsiltak som kan iverksettes. FOST er sikkerhetsmyndigheten innen sin sektor, noe som innebærer at undersøkelsene må være rettet mot personell i Forsvaret eller militære anlegg. Utvalgets generelle inntrykk er at undersøkelsene i sakene favner noe vidt i forhold til FOSTs mandat og det er liten grad av bevissthet i forhold til lovlige innhentingemetoder samt behandling av sensitive personopplysninger. Etter utvalgets oppfatning viser gjennomgangen av sakene at det er liten grad av forståelse i tjenesten for at individet har et vern mot at offentlige myndigheter samler inn informasjon om dem uten særskilt hjemmel i lov.

I forbindelse med de tre saksforholdene har utvalget også merket seg at tjenesten ikke har foretatt en nærmere vurderinger av rettsgrunnlaget for virksomheten, verken før tjenesten iverksatte undersøkelser eller etter at utvalget stilte spørsmål om dette. Etter utvalgets syn reiser sakene en rekke problemstillinger som burde ha vært vurdert av tjenesten før undersøkelsene ble iverksatt. Det er imidlertid ingen spor etter vurderinger av legaliteten i saksdokumentene. Samtaler med personell i FOST har også vist at tjenesten ikke er bevisst på de problemstillingene sakene har reist.

Utvalget vil også uttrykke at manglende notoritet har medført at det har vært vanskelig å opplyse sakene. Dette har medført at de faktiske forholdene ikke har blitt tilstrekkelig klarlagt, og at utvalget dermed ikke har kunnet foreta en tilfredsstillende kontroll med tjenestens behandling av sakene.

POST: Stortinget, 0026 Oslo
BESØK: Akersgata 8
TELEFON: 23 31 09 30
TELEFAKS: 23 31 09 40
E-POST: post@eos-utvalget.no
ORG. NR: 982 110 777

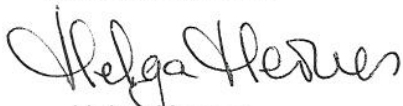
HEMMELIG

iht sikkerhetsloven §11 og §12

jf offentleglova §13

Utvalget er kjent med at departementet har styrket kontrollen med FOST. I den forbindelse bør det etter utvalgets syn foretas en gjennomgang og evaluering av virksomheten i FOST, og det bør da særlig ses hen til hvilke tiltak tjenesten kan benytte ved innhenting av informasjon samt hvorvidt tjenesten kan samarbeide med andre myndigheter. Også regelverket for tjenesten bør vurderes nærmere, da gjennomgangen av sakene har vist at det ikke er tilstrekkelig klarhet omkring FOSTs mandat. Det bør være klare rammer for hva tjenesten kan gjøre, og det bør arbeides med å øke forståelsen i tjenesten for problemstillinger knyttet til legalitet, enkeltindividets rettssikkerhet og personvern.

Med vennlig hilsen

Helga Hernes
utvalgsleder

FORSVARSDEPARTEMENTET
AVGRADERT
UTEN VEDLEGG
1 JUN 2009

Ref.:

Underskrift: *Søren Vikham*

HEMMELIG

iht sikkerhetsloven §11 og §12

jf offentleglova §13